

**Włączanie do głównego nurtu innowacji sprzyjających
włączeniu społecznemu i przedsiębiorczości
społecznej w szkolnictwie wyższym**

2022-1-PL01-KA220-HED-000089820

Kurs InnoSocial w zakresie innowacji sprzyjających włączeniu społecznemu i przedsiębiorczości społecznej

Moduł 4. Zakładanie przedsiębiorstwa społecznego

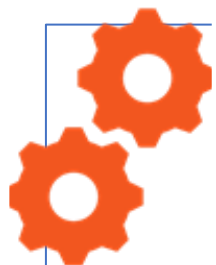
Konsorcjum projektu

UNIVERSITÀ
DI PAVIA

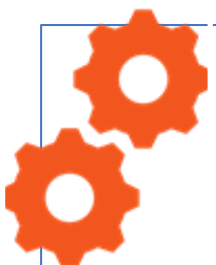
Struktura modułu

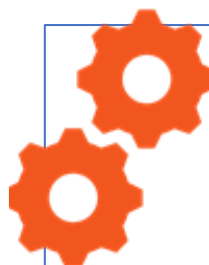
**Dział 1.1 Jak założyć
przedsiębiorstwo społeczne**

**Dział 1.2 Formy prawne
prowadzenia działalności
gospodarczej i przepisy
prawne w tym zakresie**

**Dział 1.3 Procesy
zarządzania w rozwoju
przedsiębiorstwa
społecznego i wdrażanie
strategii finansowej.**

Dział 1.4 Studia przypadków

1. Jak założyć przedsiębiorstwo społeczne

Agenda

- Regulacje prawne Unii Europejskiej
- Definicja i rodzaje przedsiębiorstw społecznych
- Warunki zakładania przedsiębiorstw społecznych
- Przykłady z Polski
- Przekształcenie pomysłu w biznes Podsumowanie

Wprowadzenie

Znaczenie przedsiębiorstw społecznych

- Przedsiębiorstwa społeczne koncentrują się na celach społecznych, a nie na maksymalizacji zysków.
- Ta prezentacja obejmie kroki i przepisy związane z założeniem przedsiębiorstwa społecznego.
- Przedsiębiorstwa społeczne odgrywają kluczową rolę w tworzeniu pozytywnego wpływu społecznego i wspieraniu rozwoju społeczności.

Regulacje prawne Unii Europejskiej

Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej (2011)

- Wydany przez Komisję Europejską w celu wyjaśnienia aspektów przedsiębiorczości społecznej.
- Uznaje skalę rynku przedsiębiorczości społecznej w Europie.
- Kluczowe statystyki:
 - Ponad 11 milionów pracowników w UE.
 - Reprezentuje ponad 6% populacji UE.
 - Co czwarte europejskie przedsiębiorstwo jest zorientowane społecznie

Definicja przedsiębiorstw społecznych

Brak jednolitej definicji

Komisja Europejska określiła ogólne kryteria dla przedsiębiorstw społecznych:

- te, dla których społeczny lub socjalny cel dobra wspólnego jest powodem dla działalności komercyjnej, często w formie wysokiego poziomu innowacji społecznych,
- te, w których zyski są głównie reinwestowane z myślą o osiągnięciu tego celu społecznego,
- i gdzie sposób organizacji lub system własności odzwierciedla ich misję
- Dwa rodzaje:
 - przedsiębiorstwa świadczące usługi społeczne lub dostarczające towary i usługi słabszym,
 - przedsiębiorstwa, w których sposób produkcji towarów i usług pozwala na włączenie osób należących do wykluczonych grup społecznych.

Rodzaje przedsiębiorstw społecznych

Różnorodność w poszczególnych krajach

- Przedsiębiorstwa społeczne mogą przybierać różne formy prawne: spółdzielni, stowarzyszeń, fundacji, spółek non-profit.
- Cechy wspólne :
 - Nadwyżki są inwestowane z powrotem w organizację.
 - Dążenie do integracji społecznej i zawodowej członków lub korzyści dla społeczności lokalnej.
- Różnice w stosunku do tradycyjnych przedsiębiorstw i organizacji non-profit:
 - Działają zarówno społecznie, jak i ekonomicznie.
 - Przeznaczają dochód z działalności zarobkowej na statutową działalność społeczną.

Warunki zakładania przedsiębiorstw społecznych (na przykładzie w Polsce)

Zakładanie przedsiębiorstwa społecznego w Polsce

- Warunki różnią się w zależności od kraju, nawet w obrębie UE.
- Przykład Polski:
 - Ramy prawne i struktury wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych.
 - Niezbędne kroki do rejestracji i działania.
- Wspólna podstawa funkcjonowania:
 - Działanie zarówno społecznie, jak i dla zysku.
 - Równowaga między celami społecznymi a rentownością ekonomiczną.

Kluczowe kroki w zakładaniu przedsiębiorstwa społecznego

Od pomysłu do rzeczywistości

- **Potencjalny rynek:**
 - Zidentyfikuj klientów chętnych do zakupu produktu/usługi.
 - Przeanalizuj konkurencję i luki rynkowe.
- **Misja:**
 - Jasno określ misję społeczną.
 - Odróżnij się od mniej etycznych alternatyw.
 - Uwzględnij cel społeczny w dokumentach rejestracyjnych, jeśli jest to wymagane.
- **Planowanie finansowe:**
 - Zaplanuj wydatki biznesowe i oczekiwania dotyczące przychodów.
- **Dostępność Online:**
 - Stwórz stronę internetową i wykorzystaj media społecznościowe, aby dotrzeć do klientów.
 - Podziel się historią pozytywnych zmian i wpływu.

Biznesplan i struktura prawna

Tworzenie biznesplanu

- Niezbędny do nakreślenia celów i strategii.
- Weryfikuje wykonalność pomysłu na biznes.
- Planuje przyszłe działania i kamienie milowe.

Wybór struktury prawnej

- Wpływa na wynagrodzenie, inwestycje i odpowiedzialność.

Rozważania obejmują:

- Potrzeba rejestracji.
- Cel społeczny i status organizacji pożytku publicznego.
- Źródła dochodu (dotacje, kapitał własny, handel).
- Preferencje dotyczące kontroli i własności.
- Korzyści podatkowe i przeciwdziałanie biurokracji.
- Elastyczność dla przyszłych zmian.

Wnioski

Podsumowanie

- Przedsiębiorstwa społeczne mają kluczowe znaczenie dla rozwiązywania problemów społecznych za pomocą modeli biznesowych.
- Zrozumienie przepisów UE i specyficznych warunków krajowych ma zasadnicze znaczenie.
- Kluczowe kroki obejmują analizę rynku, definicję misji, planowanie finansowe i wybór struktury prawnej.
- Odnoszące sukcesy przedsiębiorstwa społeczne równoważą wpływ społeczny ze zrównoważonym rozwojem gospodarczym.
- Dalsze kroki obejmują ciągłą ocenę i adaptację w celu zapewnienia długoterminowego sukcesu i wpływu.

2. Formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej i przepisy prawne w tym zakresie

Agenda

- Wprowadzenie do przedsiębiorczości społecznej
- Wybór właściwej formy prawnej
- Globalne różnice w ramach prawnych
- Studium przypadku: Regulacje prawne w Polsce
- Podsumowanie

Wprowadzenie do prawnych form prowadzenia działalności

Wprowadzenie:

- Definicja przedsiębiorstw społecznych
- Przedsiębiorstwa społeczne łączą działalność biznesową z celami społecznymi.
- Nie koncentrują się wyłącznie na maksymalizacji zysków; priorytetowo traktują wpływ społeczny.
- Znaczenie wyboru właściwej formy prawnej
- Forma prawna określa zarządzanie, odpowiedzialność i opcje finansowania.
- Wpływ na wiarygodność, oczekiwania interesariuszy i elastyczność operacyjną.
- Autonomia w określaniu form prawnych przez każdy kraj
- Różne ramy prawne dla przedsiębiorstw społecznych na całym świecie.
- Każdy kraj dostosowuje struktury prawne w celu wspierania przedsiębiorstw realizujących misje społeczne.

Kluczowe kwestie przy wyborze formy prawnej

Pozyskiwanie finansowania

- Struktura prawna wpływa na dostęp do dotacji, inwestycji i pożyczek.
- Rozważenie źródeł finansowania: dotacje, darowizny, działalność komercyjna.

Własność społeczna

- Zapewnienie zaangażowania społeczności i interesariuszy w zarządzanie.
- Rodzaje struktur własności: własność członkowska, własność wspólników, własność zbiorowa.

Źródła dochodów i działalność przedsiębiorstwa

- Równoważenie źródeł przychodów: darowizny, kontrakty, sprzedaż towarów/usług.
- Konsekwencje prawne źródeł dochodu dla statusu podatkowego i wymogów sprawozdawczych.

Regulacje i sprawozdawczość

- Zgodność z wymogami prawnymi różni się w zależności od struktury (np. raporty roczne).
- Wpływ przepisów na obciążenia administracyjne, zwłaszcza w przypadku mniejszych podmiotów.

Znaczenie struktury prawnej

- **Wymagania interesariuszy**
 - Interesariusze (np. inwestorzy, darczyńcy, beneficjenci) mogą wymagać określonych form prawnych.
 - Struktura prawna odzwierciedla zaangażowanie w przejrzystość i odpowiedzialność.
- **Wpływ na planowane działania**
 - Forma prawna wpływa na zakres operacyjny i dopuszczalne działania.
 - Dostosowanie struktury do misji społecznej i długoterminowych celów zrównoważonego rozwoju.
- **Zwiększenie wiarygodności i ochrona przed osobistą odpowiedzialnością**
 - Status prawny zapewnia wiarygodność dla interesariuszy.
 - Ograniczona odpowiedzialność chroni jednostki przed osobistym ryzykiem finansowym.

Wspólne struktury prawne dla przedsiębiorstw społecznych

Stowarzyszenie nieposiadające osobowości prawnej

- Najprostsza forma bez odrębnej osobowości prawnej.
- Często wykorzystywana przez grupy społeczne i mniejsze inicjatywy.

Spółka non-profit z odpowiedzialnością wspólników ograniczona do wysokości gwarancji

- Powszechna dla organizacji non-profit i charytatywnych; członkowie gwarantują symboliczną kwotę.
- Ogranicza odpowiedzialność do kwoty gwarancji; odpowiednia dla osób zaufania publicznego.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością do wartości kapitału nominalnego

- Własność poprzez udziały; zyski wypłacane udziałowcom.
- Pozwala na inwestycje zewnętrzne, ale może przedkładać zysk nad cele społeczne.

Stowarzyszenie typu spółdzielnia socjalna

- Model własności spółdzielczej; członkowie mają równe prawa głosu.
- Łączy działalność gospodarczą z celami społecznymi; demokratyczna kontrola.

Spółka interesu wspólnotowego (udziały lub gwarancja)

- Specjalnie dla przedsiębiorstw społecznych; blokada aktywów i cel społeczny.
- Zapewnia, że zyski przynoszą korzyści społeczności; regulowane przez organ regulacyjny

Czynniki wpływające na wybór struktury prawnej

Odpowiedzialność prywatna

- Znaczenie oddzielenia zobowiązań osobistych i biznesowych.
- Struktury ograniczonej odpowiedzialności zmniejszają osobiste ryzyko finansowe.

Struktury własnościowe

- Formy własności: należąca do członków, wspólników lub akcjonariuszy, spółdzielnia.
- Wpływ na zarządzanie, podejmowanie decyzji i podział zysków.

Finansowanie, zarówno krótko-, jak i długoterminowe

- Forma prawna wpływa na zdolność do pozyskiwania dotacji, pożyczek i inwestycji.
- Rozważenie zrównoważonego finansowania i strategii rozwoju.

Zarządzanie w przedsiębiorstwach społecznych

Rola zarządzania

- Obowiązki w zakresie strategii, zgodności z prawem i zarządzania interesariuszami.
- Modele zarządzania: zarząd, zgromadzenie członków, rady doradcze.

Struktury zarządzania

- Hierarchiczne a partycypacyjne podejście do zarządzania.
- Odzwierciedlanie podejmowania decyzji i odpowiedzialności w oparciu o misję.

Dystrybucja zysków w przedsiębiorstwach społecznych

Reinwestowanie zysków

- Przedsiębiorstwa społeczne priorytetowo traktują reinwestycje w celu zapewnienia trwałości misji.
- Równoważenie rentowności finansowej z celami społecznymi.

Ograniczenia w dystrybucji zysków

- Struktury prawne (np. organizacje charytatywne, CIC) ograniczają dystrybucję zysków na rzecz misji.
- Dostosowanie wykorzystania zysku do celów społecznych i korzyści dla społeczności.

Międzynarodowa perspektywa struktur prawnych

Struktury prawne:

Nowatorskie struktury prawne

- Przykłady: CICs (UK), L3Cs (US), dostosowane do potrzeb przedsiębiorstw społecznych.
- Innowacje prawne wspierające firmy z podwójną misją na całym świecie.

Różnorodność struktur prawnych

- Dostosowanie do kontekstu kulturowego, gospodarczego i regulacyjnego.
- Wpływ ram prawnych na rozwój przedsiębiorstw społecznych.

Kategorie przedsiębiorstw społecznych

Przegląd:

Przedsiębiorstwa handlowe

- Przedsiębiorstwa pracownicze lub będące własnością pracowników z odpornością ekonomiczną.
- Zróżnicowane struktury organizacyjne równoważące cele społeczne i ekonomiczne.

Organizacje społeczne

- Podmioty oparte na członkostwie reinwestujące zyski w oddziaływanie na społeczność.
- Zlokalizowane rozwiązania odpowiadające na konkretne potrzeby społeczności.

Organizacje pozarządowe i charytatywne

- Struktury non-profit wspierające cele społeczne, środowiskowe lub polityczne.
- Finansowane z darowizn, dotacji i przychodów z działań zgodnych z misją.

Instytucje finansowe

- Banki spółdzielcze, unie kredytowe koncentrujące się na korzyściach dla członków.
- Usługi finansowe ukierunkowane na cele społeczne i reinwestowanie zysków.

Regulacje prawne w Polsce

Regulacje prawne w Polsce

Przegląd podmiotów ekonomii społecznej (PES)

- Zdefiniowane w ustawie o ekonomii społecznej w Polsce.
- Rodzaje: spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej, spółki non-profit.

Etapy zakładania spółdzielni socjalnej lub spółki non-profit w Polsce

- Opracowanie pomysłu, stworzenie statutu, oficjalne spotkanie założycielskie, proces rejestracji.
- Szczegółowe wymogi prawne i rejestracja w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS).

Wnioski

Podsumowanie

- **Najważniejsze informacje**
- **Zrozumienie form prawnych:** Przedsiębiorstwa społeczne działają w ramach różnych struktur prawnych na całym świecie, z których każda ma inny wpływ na zarządzanie, odpowiedzialność i strategie finansowania.
- **Zgodność z misją:** Wybór odpowiedniej formy prawnej ma kluczowe znaczenie dla utrzymania zgodności z misją społeczną i wartościami przedsiębiorstwa.
- **Kwestie regulacyjne:** Ramy regulacyjne różnią się znacznie w zależności od kraju, wpływając na elastyczność operacyjną i wymogi zgodności.

3. Procesy zarządzania w rozwoju przedsiębiorstwa społecznego i wdrażanie strategii finansowej.

Agenda

- Wprowadzenie do zarządzania finansami w przedsiębiorstwach społecznych
- Znaczenie zrównoważonego rozwoju finansowego
- Zrozumienie środków trwałych i kosztów zmiennych
- Metody alokacji kosztów
- Analiza progu rentowności i obliczanie progu rentowności
- Opcje finansowania dla przedsiębiorstw społecznych
- Mechanizmy wsparcia w UE dla przedsiębiorstw społecznych
- Podsumowanie

Wprowadzenie do zarządzania finansami w przedsiębiorstwach społecznych

Definicja przedsiębiorstw społecznych

- Organizacje z misją społeczną i działalnością nastawioną na zysk

Cele zarządzania finansami

- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju przy jednoczesnym osiągnięciu wpływu społecznego

Wyzwania w zarządzaniu finansami

- Równoważenie rentowności finansowej z celami społecznymi

Znaczenie zrównoważonego zarządzania finansami w przedsiębiorstwach społecznych

- Definicja zrównoważonego rozwoju finansowego
- Zdolność do generowania przychodów na pokrycie kosztów i realizację misji społecznej
- Znaczenie dla przedsiębiorstw społecznych
- Zapewnienie długoterminowej rentowności i wpływu
- Strategie osiągnięcia stabilności finansowej
- Dywersyfikacja źródeł dochodu, zarządzanie kosztami

Zrozumienie aktywów trwałych i kosztów zmiennych

Definicja środków trwałych

- Aktywa wykorzystywane w działalności gospodarczej przez okres dłuższy niż jeden rok.
- Przykłady środków trwałych
- Maszyny, pojazdy, budynki, sprzęt biurowy
- Rola w działalności gospodarczej
- Wspieranie codziennych operacji i inicjatyw rozwojowych

Definicja i przykłady kosztów zmiennych

- Koszty, które zmieniają się wraz z wielkością produkcji lub usług
- Przykłady: surowce, praca tymczasowa, marketing

Wpływ na planowanie finansowe

- Zarządzanie kosztami zmiennymi w celu optymalizacji rentowności

Rozróżnianie kosztów stałych i zmiennych w przedsiębiorstwach społecznych

Kluczowe cechy kosztów stałych

- Pozostają stałe niezależnie od wielkości produkcji
- Przykłady: czynsz, wynagrodzenia stałych pracowników

Charakterystyka kosztów zmiennych

- Wahają się w zależności od poziomu działalności biznesowej
- Przykłady: materiały bezpośrednie, media, wynagrodzenia za nadgodziny

Strategie zarządzania finansami

- Alokacja zasobów w oparciu o dynamikę kosztów

Metody alokacji kosztów

Przegląd metod alokacji kosztów

- Metody księgowe (koszty bezpośrednie vs. pośrednie)
- Metody inżynierskie (rachunek kosztów działań)
- Metody statystyczne (analiza regresji)

Zastosowanie w przedsiębiorstwach społecznych

- Wyzwania związane z dokładną alokacją kosztów
- Najlepsze praktyki skutecznego zarządzania kosztami

Analiza i obliczanie progu rentowności

- **Definicja i cel analizy progu rentowności**
 - Określenie punktu, w którym całkowity przychód jest równy całkowitym kosztom
 - Znaczenie w podejmowaniu decyzji i planowaniu finansowym
- **Praktyczne zastosowania**
 - Wykorzystanie analizy progu rentowności do ustalania strategii cenowych
 - Przykłady z kontekstów przedsiębiorstw społecznych
- **Ilościowy wzór na próg rentowności**
 - Przykładowe obliczenia i interpretacja
- **Formuła progu rentowności oparta na wartościach**
 - Analiza porównawcza i implikacje finansowe

Budżetowanie w przedsiębiorstwie społecznym i prognozowanie przepływów pieniężnych

- **Zarządzanie budżetem**
- Podobne do tradycyjnych firm, ale obejmuje pomiar wartości społecznej.
- **Wpływ społeczny**
- Wartość pieniężna wkładu społecznego (np. szkolenia, darowizny).
- **Planowanie**
- Znaczenie znajomości kosztów wpływu społecznego dla budżetowania.
- Szacowanie przepływów pieniężnych w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju.
- **Przepływy pieniężne - definicja i znaczenie**
- **Prognoza przepływów pieniężnych:** Przewidywanie wpływów i wypływów środków pieniężnych.
- **Znaczenie:** Zapewnia, że przedsiębiorstwo może wywiązać się ze swoich zobowiązań i pozostać wypłacalne.
- **Składniki**
- **Bilans otwarcia:** Kwota początkowa na początku okresu.
- **Bilans zamknięcia:** Pozostała kwota na koniec

Opcje finansowania dla przedsiębiorstw społecznych

Rodzaje finansowania

- **Banki udzielające pożyczek:** Tradycyjne pożyczki.
- **Pożyczkodawcy społeczni:** Pożyczki skoncentrowane na zyskach społecznych.
- **Inkubatory i akceleratorzy:** Wsparcie w fazie rozruchu i wzrostu.
- **Crowdfunding:** Pozyskiwanie funduszy od społeczeństwa.
- **Samofinansowanie:** Korzystanie z osobistych zasobów w celu uruchomienia przedsiębiorstwa.
- **Dotacje i granty:** Wsparcie rządowe i unijne.

Znaczenie strategiczne

- Wybór odpowiedniej kombinacji finansowania w celu wsparcia długoterminowych celów

Mechanizmy wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych w UE

Przykłady wsparcia

- Subsydia na zatrudnienie: Dotacje na zatrudnianie osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.
- Dotacje na spłatę odsetek: Obniżenie kosztów kredytu.
- Preferencje w zamówieniach publicznych: Zarezerwowane kontrakty dla przedsiębiorstw społecznych.
- Zwolnienia podatkowe: Dla reinwestowanych zysków w cele społeczne.

Korzyści

- Zwiększa zrównoważony rozwój i wzrost.
- Zapewnia stabilność finansową i wsparcie.

Wnioski

Znaczenie integracji zrównoważonego rozwoju finansowego z wpływem społecznym

- Strategie optymalizacji struktury kosztów i generowania przychodów
- Ciągłe monitorowanie i dostosowywanie strategii finansowych
- Zapewnienie długoterminowego sukcesu i tworzenia wartości społecznej

4. Studia przypadków

1. Panato

2. Todim

3. Alivio

Bibliografia

1. Yunus M., Building social business, Public Affairs US 2011
2. <https://marketplace.draggingproject.eu/>
3. <https://owies.eu/468/dotacje-2>
4. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20230000802/O/D20230802.pdf>
5. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220001812/U/D20221812Lj.pdf>
6. A renewed EU strategy 2011-14 for Corporate Social Responsibility, COM (2011) 681, [https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com\(2011\)0681_/com_com\(2011\)0681_en.pdf](https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com(2011)0681_/com_com(2011)0681_en.pdf)
7. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0682>
8. Impact of the European Commission's Social Business Initiative <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8373&furtherPu>
bs

Najważniejsze symbole

**Definicja / podstawy
teoretyczne**

**Działania dydaktyczne/
edukacyjne**

Wskazówki

Materiały wideo

**Dodatkowe zasoby /
dalsza lektura**

**Studia przypadków /
dobre praktyki**

Dziękuję!

www.innosocial.eu

[@InnoSocialfb](https://www.facebook.com/InnoSocialfb)

Niniejszy dokument może być kopiowany, powielany lub modyfikowany zgodnie z powyższymi zasadami.

Ponadto należy wyraźnie wskazać autorów dokumentu i wszystkie stosowne fragmenty informacji o prawach autorskich.

Wszelkie prawa zastrzeżone. © Prawa autorskie 2023 InnoSocial

www.innosocial.eu